

§ 173

Överenskommelse avseende kostnadsansvar för avhjälpande åtgärder vid Bodentvätten

Dnr 1316-2020

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att teckna en överenskommelse mellan Region Norrbotten och Sveriges Geologiska Undersökningar (SGU) avseende kostnadsansvar för avhjälpandeåtgärder vid Bodentvätten.

Yttrande till beslutsförslaget

Region Norrbotten ser positivt på upprättandet av överenskommelse med SGU avseende kostnader och ansvar för utredningar och saneringsåtgärder avseende föroreningar från tidigare tvätteriverksamhet på fastigheten Pilen 6, Boden kommun. Överenskommelsen leder till en tydlig och skälig fördelning av ansvar och kostnader mellan regionen och SGU.

Sammanfattning

Miljötekniska markundersökningar har visat att marken vid det tidigare tvätteriet på fastigheten Pilen & i Bodens kommun är förorenad av framförallt lösningsmedlet perkloretylen (PCE). Den byggnad som tvätteriverksamheten bedrevs i måste rivras för att en godtagbar sanering ska vara möjlig.

Staten, genom SGU, och Region Norrbotten är solidariskt ansvariga för att sanera konstaterade föroreningar enligt utförd ansvarsutredning (SGUs dnr 54001-392-2012). Det innebär att ansvaret fördelas så att staten genom SGU bär 4/5 av ansvaret och Region Norrbotten 1/5. Den totala kostnaden går i nuläget inte att beräkna, men har åren 2008-2019 uppgått till ca 33 mnkr. Det motsvarar en kostnad för Region Norrbotten på 6,6 mnkr.

Ärendet

En överenskommelse mellan Region Norrbotten och SGU avseende kostnader för parternas gemensamma ansvar för utredningar och saneringsåtgärder avseende föroreningar från tidigare verksamhet på fastigheten Pilen 6, Boden kommun (Bodentvätten) har tagits fram. Eftersom staten har det huvudsakliga miljörättsliga ansvaret, är regionen och SGU överens om att SGU håller i projektet att avhjälpa denna föroreningsskada.

På fastigheten Pilen 6 i Bodens kommun har under perioden 1948-1978 bedrivits tvätteriverksamhet med vatten- och kemtvätt av den tidigare statliga organisationen Förenade Fabriksverken (FFV). Norrbottens läns landsting tog över tvätteriverksamheten på fastigheten perioden 1978-1980. Därefter förvärvade Bodens kommun fastigheten Pilen 6.

Utredning av föroreningsituationen har pågått sedan 2008. Miljötekniska markundersökningar har visat att marken vid det tidigare tvätteriet är förorenad av framförallt lösningsmedlet perkloretylen (PCE) och höga koncentrationer har påträffats på Pilen 6 och de angränsande fastigheterna Pilen 5 och Pilen 2, samt i gatumark (bland annat riksväg 97). PCE användes i tvätteriverksamheten mellan 1970 och 1980. PCE och dess nedbrytningsprodukter är cancerogena ämnen, som innebär en risk för människors hälsa vid exponering under lång tid.

Enligt 10 kapitlet miljöbalken är den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som har bidragit till en föroreningskada eller allvarlig miljöskada (verksamhetsutövaren) ansvarig för att avhjälpa skadan. Om flera verksamhetsutövare är ansvariga ska de svara solidariskt för att avhjälpa skadan. Vad de ansvariga ska betala ska fördelas mellan dem efter vad som är skäligt med hänsyn till den omfattning de har medverkat till miljöskadan och till omständigheterna i övrigt. Enligt utförd ansvarsutredning som SGU och Region Norrbotten ställt sig bakom, ska ansvaret fördelas på så sätt att staten genom SGU bär 4/5 av ansvaret och regionen 1/5.

Enligt överenskommelsen ska Region Norrbotten åta sig att uppfylla sitt kostnadsansvar för föroreningskadan, i den utsträckning den hittills visat sig, och till SGU erlægga årsvis betalning för en femtedel av kostnaderna. Regionens första betalning föreslås ske år 2021. Den första betalningen ska omfatta regionens del för åren 2008–2019. Därefter sker betalning för upparbetade kostnader. Region Norrbotten har reserverat 11,6 mnkr för avhjälpande av föroreningskadan på Pilen 6, Boden.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Bilagor:

Överenskommelse avseende kostnadsansvar för avhjälpandeåtgärder vid Bodentvätten
Presentation Pilen 6; FFV:s tvätterier

Protokollsutdrag skickas till:

Verksamhetsdirektör
Ekonomi- och planeringsdirektör
Divisionschef Service